

### Література:

1. Гурняк І. А. Методика реалізації компетентнісного підходу в процесі навчання хімії : методичні рекомендації для вчителів хімії та студентів педагогічних ВНЗ. Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2008. 80 с.

2. Закон Про освіту : Закон України від 09.08.2019 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 29.11.2020).

3. Зязюн І.А. Філософія педагогічної якості в системі неперервної освіти. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2005. № 25. С. 13–18.

4. Ляшкевич А.І. Теорія і практика морської освіти півдня України (30-ті роки XIX – початок XXI століття) : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.01 / Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2019. 616 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-512-9-28>

## SOME ASPECTS OF FOREIGN EXPERIENCE IN TRAINING SPECIALISTS IN THE ARTISTIC EDUCATION SECTOR

### ДЕЯКІ АСПЕКТИ ІНОЗЕМНОГО ДОСВІДУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

**Tarchynska Yu. G.**

*Candidate of Pedagogical Sciences,  
Associate Professor,  
Senior Lecturer at the Department of  
Instrumental Performance  
Rivne State University of the Humanities  
Rivne, Ukraine*

**Тарчинська Ю. Г.**

*кандидат педагогічних наук, доцент,  
доцент кафедри інструментального  
виконавства  
Рівненський державний гуманітарний  
університет  
м. Рівне, Україна*

Стан мистецького середовища загалом та мистецької освіти зокрема обумовлюється якістю впливу навчально-виховного процесу на формування когнітивних здібностей здобувачів освіти, рівень їх емоційного, творчого розвитку, психолого-педагогічної та методичної компетентностей майбутніх фахівців, їх соціальних навичок і комунікації (в тому числі міжкультурної) тощо. Виконанню завдання забезпечення високої якості мистецької освіти, реалізації її потенціалу як однієї із ключових сторін суспільного розвитку, сприятиме вивчення важливих

позитивних аспектів іноземних програм підготовки фахівців мистецької освітньої галузі, ефективних моделей та підходів до навчання. Крім того, питання аналізу і творчого засвоєння зазначеного закордонного досвіду суттєво актуалізуються в умовах глобалізаційних процесів.

З огляду на сучасну національну парадигму освіти вітчизняні науковці прагнуть наповнити її зміст творчо засвоєними здобутками іноземного навчального середовища, що будуть відповідати інтересам країни та сприяти вдосконаленню підготовки здобувачів вищої освіти. У руслі сучасної порівняльної педагогіки постійно здійснюються дослідження освітньої сфери різних зарубіжних країн (Л. Волинець, Г. Ніколаї, Н. Рокіцька, Л. Сбітнева, Т. Харченко, В. Черкасов та багато ін.).

В умовах сьогодення особливо відчутною є потреба у духовному розвитку молодого покоління. Суттєва роль у реалізації цієї мети належить мистецькій освітній галузі. В дослідженнях відомих вітчизняних науковців мистецтво розглядається саме у контексті розвитку духовної культури особистості (І. Бех, О. Комаровська, Л. Масол, С. Ничкало, О. Рудницька, Л. Хлебникова та ін.). Мистецька освітня галузь є тим інструментом, що повинен сприяти розвитку всіх духовних ресурсів молодого покоління, необхідних для творчої самореалізації у будь-якій сфері діяльності.

Проблема формування особистості засобами мистецької освіти дедалі більше актуалізується на тлі розвитку культурної дипломатії та зростання впливу представників України на міжнародних культурних платформах. Підготовка ж майбутніх учителів мистецтва вимагає постійного оновлення через відкритість таких систем, як університети, інститути та коледжі до новітніх векторів суспільства.

У контексті положень вітчизняного професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024) основними тенденціями розвитку загальної середньої освіти в Україні є: гуманізація освітнього процесу; компетентнісний підхід; забезпечення рівних можливостей для кожного здобувача освіти; дотримання принципів академічної доброчесності; створення освітнього середовища, що передбачає становлення вільної особистості здобувача, забезпечення його гармонійного інтелектуального, психічного та фізичного розвитку, формування системи загальнолюдських та національних цінностей тощо.

Зростанню якості підготовки вчителя музичного мистецтва в процесі оволодіння ним предметними компетентностями у мистецькій освітній галузі сприятиме орієнтування на актуальні тенденції освітньої політики у країнах зі сталим рівнем економічного розвитку. За конкурентоспроможністю лідерські позиції у сучасному світі упевнено зберігають Сполучені Штати Америки. Це лідерство досягнуте серед

іншого завдяки нововведенням та якості освіти. Стандарти американської освіти щодо організації навчально-виховного процесу передбачають посилення вимог до рівня кваліфікації викладачів та академічних досягнень студентів, пріоритетне врахування в освітній підготовці регіональних інтересів. Загалом навчання організовується так, щоб воно максимально сприяло індивідуальному розвитку студента. Здобувачі освіти мають право вільно обирати дисципліни для вивчення (навіть їх кількість, водночас не менше п'яти-шести предметів на семестр). Акцент в академічній роботі робиться головним чином на засвоєнні практичних навичок для застосування у подальшому навчанні або у майбутній фаховій діяльності (викладається лише той теоретичний матеріал, що може бути використаний у подальшій роботі) [1].

Китайська освітня політика концентрується на пошуку засобів розкриття творчого потенціалу особистості, здатної моделювати прогресивне майбутнє на основі досвіду минулого. З цією метою наголошується на потребі збереження національних культурних надбань та наповнення їх сучасними ідеями національної ідентичності [2].

Британська освіта згідно з міжнародними стандартами вважається однією з найкращих. Університети Сполученого Королівства активно інтегруються у глобальній освітній простір: співпрацюють з міжнародними партнерами через програми обміну студентами, суворо дотримуються світових стандартів якості (відповідність британських освітніх програм найвищим стандартам контролею така авторитетна організація як Quality Assurance Agency for Higher Education). У 2024 році урядовці Англії суттєво профінансували оновлений Національний план музичної освіти, згідно з яким усі громадяни країни отримують рівні можливості щодо набуття досвіду співу, гри на інструменті та створення музики в контексті загальної навчально-виховної підготовки. Така оцінка музичної галузі пов'язана із переконанням англійців у підвищенні когнітивних здібностей дітей та молоді завдяки музичним заняттям, залежності економічного добробуту держави від якісного розвитку зокрема і музичної сфери. Підготовка учителя в Англії передбачає формування у здобувачів високого рівня професіоналізму, організаційних здібностей, особистісних якостей, необхідних для результативності їх освітньої діяльності. Програми навчання майбутніх учителів Великої Британії передбачають узгоджене поєднання ґрунтового теоретичного та практичного компонентів педагогічної освіти [3]. В опануванні творчих спеціальностей велика увага приділяється розкриттю здібностей та талантів здобувачів через спонукання їх до різноманітної креативної діяльності: мистецької, дослідницької, критичної, проектної тощо.

Система вищої освіти Франції сприяє успішній та своєчасній адаптації університетів до актуальних завдань особистісного й професійного становлення майбутніх фахівців. Музичну, а також інтегровану мистецьку освіту надають: національні й регіональні консерваторії, центри художньої освіти, університети, вищі школи, вищі педагогічні школи, творчі курси, літні академії тощо. Здобувачі мають широкий вибір, як щодо типу освітнього закладу, так і – спеціалізацій. Тяжіння до вузької спеціалізації особливо вирізняє французьку прагматичну модель освіти [4].

У низці закладів вищої освіти Німеччини музичне мистецтво розглядається як засіб формування незалежної, творчої, гармонійно розвиненої особистості. Заняття спрямовуються на розвиток психолого-педагогічних, дидактичних і методичних знань в опорі на міждисциплінарні зв'язки (суттєвими особливостями організації освітнього процесу є впровадження взаємопов'язаних художніх курсів, співвіднесення змісту музично-педагогічних дисциплін з такими галузями знань, як антропософська антропологія, психологія тощо) [5].

Актуальний закордонний досвід підготовки фахівців мистецької освітньої галузі свідчить про належну оцінку спільнотою економічно розвинених країн мистецтва як важливого чинника збереження історичних, національних та культурних цінностей, як стратегічного засобу соціального, економічного, освітнього розвитку суспільства, дієвого способу формування творчого потенціалу особистості, її здатності до духовного та інтелектуального зростання. Ефективність іноземної освітньої системи постійно перевіряється якістю впливу конкретних моделей викладання на процес професійного становлення майбутніх фахівців та результативністю цих моделей у довгостроковій перспективі кар'єрного шляху випускників мистецьких освітніх закладів. Тож у вітчизняному освітньому просторі варто враховувати іноземний досвід вдосконалення вищої школи у двох напрямках: якісного моніторингу діяльності освітніх закладів (як і професійної реалізації випускників) та виваженої інтеграції у глобальний освітній простір.

### Література:

1. Кобилінська А. С. Система загальної мистецької освіти в англomовних країнах: магістерська робота: 014.13. Кривий Ріг, 2023. 88 с.
2. Беземчук Л. В., У Юе. Підготовка майбутніх музично-педагогічних працівників в Україні та КНР до викладання оновленого змісту шкільної середньої освіти на принципах інтеграції. *Professional Art Education*. 2023. Вип. 4 (1). С. 14–23.

3. Бігун О. М. Педагогічна підготовка вчителя в коледжах Великої Британії та України: порівняльний аспект. *Педагогічні науки*. 2019. Вип. 88. С. 92–98.

4. Смирнова Т. А. Особливості розвитку сучасної музичної освіти у вищих закладах зарубіжжя. *Professional Art Education*. 2022. Вип. 3 (2). С. 35–43.

5. Іонова О. А., Ма Лі. Підготовка вчителя музичного мистецтва для вальдорфських шкіл: досвід Німеччини. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2023. Вип. 54. С. 61–73.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-512-9-29>

## MODERN TRENDS IN THE PREPARATION OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS FOR EDUCATIONAL WORK

## СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ВИХОВНОЇ РОБОТИ

**Shanskova T. I.**

*Doctor of Pedagogical Sciences,  
Associate Professor,  
Head of the Department of Primary  
Education and Culture of Professional  
Language  
Zhytomyr Ivan Franko State University  
Zhytomyr, Ukraine*

**Шанскова Т. І.**

*доктор педагогічних наук, доцент,  
завідувач кафедри початкової освіти  
та культури фахової мови  
Житомирській державній  
університет імені Івана Франка  
м. Житомир, Україна*

В умовах модернізації системи вищої педагогічної освіти в Україні суттєво змінюються напрями, зміст і сутність професійної підготовки вчителя початкових класів до здійснення виховної роботи. У Концепції Нової української школи зазначено, що метою виховання є цілісна всебічно розвинена особистість, здатна до критичного мислення, патріот з активною позицією, інноватор, здатний змінювати навколишній світ та навчатися впродовж життя. Нова українська школа буде формувати ціннісні ставлення і судження, які є базою для щасливого особистого життя та успішної взаємодії з суспільством. Важливе значення надається аксіологічному аспекту виховання дітей [1].

В останні роки у зв'язку з агресією росії проти нашої держави необхідне упровадження в майбутню професійну діяльність вчителя початкових класів психолого-педагогічних концепцій формування